

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY BUCZKOWICE

z dnia 22 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), w związku z art. 4¹ ust. 1, ust. 2, ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2, ust. 2a, ust. 2b, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jerzy Foltyniak

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Gminy Buczkowice

z dnia 22 grudnia 2021 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2022

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (GPPiRPAoPN) określa strategię gminy Buczkowice w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz sposoby minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu i używania środków odurzających.

Program przedstawia sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z ustaw:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Prezentowany program jest kontynuacją działań podejmowanych w gminie Buczkowice w latach poprzednich, które były realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a od roku 2012 w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Niniejsze opracowanie składa się z dwóch części. Pierwsza stanowi opis zagadnień merytorycznych dotyczących przedmiotowych kwestii, druga przedstawia plan finansowy GPPiRPAoPN.

Kwestie ujęte w części pierwszej zamknięto w ośmiu następujących rozdziałach:

1. Ogólna charakterystyka problemów alkoholowych i zjawiska narkomanii.
2. Charakterystyka gminy Buczkowice pod kątem nadużywania alkoholu oraz używania środków odurzających.
3. Zasoby lokalne wykorzystywane przez Urząd Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań mających na celu profilaktykę oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii.
4. Podmioty pozalokalne współpracujące z Urzędem Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
5. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
6. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Niniejszy program uwzględnia założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642), dotyczące zadań samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Program jest spójny z gminnym programem współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, strategią rozwiązywania problemów społecznych na lata 2019 – 2024, a także programami wychowawczo-profilaktycznymi szkół prowadzonych przez gminę Buczkowice.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Gminy Buczkowice. Realizację programu koordynują:

- powołany przez Wójta Gminy pełnomocnik do spraw realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

·pracownik Urzędu Gminy Buczkowice wyznaczony do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Opracowując niniejszy program, pod pojęciem profilaktyki rozumiano system działań zmierzających do utrzymania istniejącego stanu rzeczy, ocenianego jako pożądany lub satysfakcjonujący oraz niedopuszczenie do pojawienia się takich stanów rzeczy, które byłyby oceniane jako negatywne, a które już mogą występować w formach zależkowych¹⁾.

CZĘŚĆ PIERWSZA ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE

Rozdział 1

Ogólna charakterystyka problemów alkoholowych i zjawiska narkomanii

1. Charakterystyka problemów alkoholowych w Polsce.

Większość ludzi spożywających alkohol robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część osób go nadużywa, co powoduje różnego rodzaju zagrożenia i szkody. Wielkość tych zagrożeń oraz szkód wynika z rozmiaru i stylu konsumpcji napojów alkoholowych, ale również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych.²⁾

Spożycie napojów alkoholowych w Polsce po okresie bardzo intensywnego wzrostu (lata 1989-1992) oraz zahamowaniu tendencji wzrostowej (co miało miejsce w latach 1995-1996) ustabilizowało się na poziomie około 7–8 litra czystego alkoholu (spirytus 100%) na osobę (okres do roku 2005). Od roku 2006 znowu obserwuje się wzrost spożycia – do poziomu nieco ponad 9 litrów czystego alkoholu na osobę rocznie. W roku 2016 nastąpił niewielki spadek spożycia, jednak w roku 2017 zanotowano wzrost powyżej poziomu z roku 2015. W kolejnych latach utrzymała się tendencja wzrostowa, z niewielkim spadkiem spożycia w roku 2020 (w odniesieniu do roku 2019). Należy tutaj również uwzględnić fakt, iż część handlu napojami alkoholowymi odbywa się poza kontrolą państwa (nielegalny handel napojami alkoholowymi), dlatego przyjmuje się, że rzeczywiste spożycie jest wyższe niż oficjalne dane.

Spożycie 100% alkoholu na jednego mieszkańca (w litrach) w Polsce w latach: 2011-2020

lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
litry	9,25	9,16	9,67	9,40	9,41	9,37	9,45	9,55	9,78	9,60 ³⁾

Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach: 2011-2020:

lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wyroby spirytusowe	35,4 0%	32,74 %	37,20 %	34,10 %	34,00 %	34,20 %	35,20 %	34,60 %	37,80 %	38,50%
Wino i miody pitne	8,40 %	7,73 %	7,20 %	8,00 %	8,00 %	7,40 %	7,80 %	7,50 %	7,60 %	8,00 %
piwo	56,2 0%	59,54 %	55,60 %	57,90 %	57,90 %	55,40 %	57,80 %	55,90 %	54,60 %	53,50% 4)

„Zespół uzależnienia od alkoholu, zgodnie z kryteriami zawartymi w 10 edycji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (ICD 10) należy definiować jako wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów, w okresie przynajmniej jednego miesiąca lub w ciągu ostatniego roku w kilkukrotnych okresach krótszych niż miesiąc:

¹⁾ L. Pytka, Profilaktyka wykołejenia społecznego w: W. Pomykało (red.), Encyklopedia Pedagogiczna, Warszawa 1997.

²⁾ Dane pozyskane ze strony Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zakładka: Badania i informacje statystyczne (Statystyki).

³⁾ Dane pozyskane ze strony Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zakładka: Badania i informacje statystyczne (Statystyki).

⁴⁾ Obliczenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego:

Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze:

piwa zawartych jest 5,5% alkoholu,

wina (miodu pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
2. Upośledzenie zdolności kontrolowania zachowań związanych z pićm (upośledzenie zdolności powstrzymywania się od picia, trudności w zakończeniu picia, trudności w ograniczaniu ilości wypijanego alkoholu).
3. Fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego w sytuacji ograniczenia lub przerywania picia (drżenie, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunka, bezsenność, niepokój, w krańcowej postaci majaczenie) lub używanie alkoholu w celu uwolnienia się od objawów abstynencyjnych.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożywania zwiększonych dawek dla osiągnięcia oczekiwanego efektu.
5. Koncentracja życia wokół picia kosztem zainteresowań i obowiązków.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.”⁵⁾

Uzależnienie od alkoholu stanowi efekt długotrwałego spożywania alkoholu i jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. W świetle obecnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę wieloczynnikową biopsychospołeczną. Nie istnieje możliwość jej całkowitego wyleczenia, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i związanych z nią szkód zdrowotnych.⁶⁾

Liczbę osób uzależnionych od alkoholu w naszym kraju (dane przygotowane na podstawie badań epidemiologicznych) szacuje się na 2,4% populacji, co daje około 600 tysięcy osób w wieku produkcyjnym (od 18 do 64 roku życia). 80% tej grupy stanowią mężczyźni.⁷⁾

Uzależnieniu osoby często towarzyszy zjawisko współuzależnienia występujące u jej bliskich. Jest to negatywne zjawisko przystosowania się, przekładające się na utrudnienia funkcjonowania i obniżenie umiejętności realnej oceny sytuacji oraz możliwości rozwiązywania problemów zarówno własnych jak i rodziny.

Szczególną uwagę zwrócić należy na osoby nadużywające alkoholu, według szacunków jest to około dwa i pół miliona osób, czyli czterokrotnie więcej niż osób uzależnionych. Według badań, ta grupa powoduje większe szkody społeczne niż osoby uzależnione. Chodzi tutaj o między innymi różnego rodzaju naruszenia prawa (zakłócanie ciszy nocnej, bójki, powodowanie wypadków przez osoby nietrzeźwe). Znaczący odsetek czynów uznawanych za przestępstwa lub wykroczenie jest popełnianych przez osoby będące pod wpływem alkoholu. Niestety bardzo częstym zjawiskiem współwystępującym w rodzinie z problemem alkoholowy jest przemoc. Potwierdzają to zarówno statystyki ogólnopolskie, jak i lokalne.⁸⁾

W roku 2015 według danych Komendy Głównej Policji⁹⁾ sporządzono 75.495 „Niebieskich Kart”, w odniesieniu do 64,69% (48.841) tych przypadków sprawcy byli pod wpływem alkoholu. W roku 2016 sporządzono 73.531 „Niebieskich Kart” z czego 63,28% (46.537) były to przypadki dotyczące sprawców będących pod wpływem alkoholu. W roku 2017 sporządzono 75.662 „Niebieskich Kart” z czego 60,48% (46.092) to przypadki gdzie sprawcy byli pod wpływem alkoholu. W roku 2018 sporządzono 73.153 „Niebieskich Kart” z czego 58,63% (43.182) to przypadki gdzie sprawcy byli pod wpływem alkoholu. W roku 2019 sporządzono 74.313 „Niebieskich Kart” z czego 56,85% (42.583) to przypadki gdzie sprawcy byli pod wpływem alkoholu. W roku 2020 sporządzono 72.601 „Niebieskich Kart” z czego 54,35% (39.798) to przypadki gdzie sprawcy byli pod wpływem alkoholu.

Należy tutaj również wspomnieć o szkodach zdrowotnych powodowanych przez omawianą substancję i ich społecznych kosztach dotyczących leczenia tych schorzeń. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem jest spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży. W związku z powyższym Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 - 2025 nakłada na m.in. jednostki samorządu terytorialnego zadanie dotyczące wdrażania

---

⁵⁾ Dane pozyskane ze strony Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zakładka: Szkody zdrowotne i uzależnienie (Uzależnienie).

⁶⁾ mz.gov.pl - Zdrowie i profilaktyka - uzależnienia - alkohol.

⁷⁾ K. Łukowska, K. Okulicz – Kozaryn, Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów, Warszawa 2016.

⁸⁾ K. Łukowska, K. Okulicz – Kozaryn, Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów, Warszawa 2016.

⁹⁾ www.statystyka.pl

i upowszechniania standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.¹⁰⁾

Jeżeli chodzi o spożycie alkoholu przez młodych ludzi, to w roku 2019 w naszym kraju – w ramach Europejskiego Programu Badań Szkolnych na Temat Alkoholów i Innych Narkotyków (ESPAD) – zrealizowano kolejną edycję badań ankietowych w grupie uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Z przedstawionych badań wynika, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Choć raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszego grupy (15-16 lat) i 92,8% uczniów ze starszej grupy (17-18 lat). Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto - szesnastolatków i 76,1% siedemnasto - osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodszego grupy i 18,8% ze starszej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% starszych. W stosunku do poprzednich badań, przeprowadzonych w roku 2015, wyniki z 2019 wskazują na kilkuprocentowy spadek w odniesieniu do spożycia napojów alkoholowych w obu grupach.¹¹⁾

2. Ogólna charakterystyka zjawiska narkomanii.

Narkomania to zjawisko stałego lub okresowego używania w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich¹²⁾. Uzależnienie powstaje po pewnym, zazwyczaj niezbyt długim, okresie zażywania środków narkotycznych i przejawia się jako niezwykle silne, wręcz nie do opanowania pragnienie przeżywania rauszu, czyli błogostanu, któremu towarzyszy – w zależności od przyjmowanego środka – pobudzenie lub zahamowanie aktywności. Uzależnieniu psychicznemu nieco później zaczyna towarzyszyć znacznie głębsza zależność fizyczna (narkotyk staje się konieczny do zachowania biochemicznej równowagi ustroju), po wytworzeniu się której brak środków odurzających wywołuje głód narkotyczny powodujący przymus systematycznego zażywania narkotyków i ciągłego zwiększania ich dawki. Po wytworzeniu się uzależnienia psychicznego i fizycznego rozpoczyna się i systematycznie pogłębia degeneracja społeczna (niewypełnianie obowiązków związanych z pełnioną rolą społeczną, zachowania przestępcze), fizyczna (skrajne wyniszczenie organizmu) i psychiczna (nieodwracalne zmiany w systemie nerwowym powodujące zaburzenia charakterologiczne) osoby uzależnionej, które prowadzą ją na dno ludzkiej egzystencji i często kończą się śmiercią¹³⁾.

3. Charakterystyka narkomanii w Polsce.¹⁴⁾

Zażywanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Według danych z badań populacyjnych, odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), natomiast w przypadku narkotyków odsetek wynosi 5,4% (osoby w wieku 15-64 lata). Wyższe wskaźniki używania nielegalnych substancji psychoaktywnych niż w Polsce zanotowano w 18 krajach.

Grupą wiekową, która jest często brana pod uwagę w prowadzeniu działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii są osoby w wieku 15-34 lata. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków w ciągu ostatniego roku jest wyższe niż w całej populacji. W krajach z najwyższymi wskaźnikami jest to co piąta osoba, w Polsce co dziesiąta.

---

¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642).

¹¹⁾ J. Sierosławski, Używanie alkoholu i narkotyków przez uczniów i młodzież szkolną, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Warszawa 2020.

¹²⁾ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zmianami).

¹³⁾ S. Górski, Narkomania wśród dzieci i młodzieży (w: W. Pomykała (red.), Encyklopedia Pedagogiczna, Warszawa 1997).

¹⁴⁾ Dane pochodzą z następujących publikacji: J. Sierosławski, Używanie alkoholu i narkotyków przez uczniów i młodzież szkolną, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Warszawa 2020; Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii: Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020.

Według badań z 2018 roku w populacji generalnej Polski najczęściej używanym narkotykiem była marihuana. Do jej zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata. Największy odsetek osób, które podejmowały leczenie z powodu uzależnień od narkotyków, jako przyczynę jego rozpoczęcia zgłaszały problemy z marihuaną. Drugą substancją, z powodu której osoby

podejmowały leczenie, jest amfetamina. Jest ona o wiele rzadziej używana w populacji generalnej.

Do zażywania amfetaminy w ciągu ostatniego roku przyznało się 1,4% badanych (15-34 lata).

Z badań ESPAD¹⁵⁾ przeprowadzonych w 2019 roku wynika, że 21,4% polskich piętnasto-szesnastolatków oraz 37,2% siedemnasto - osiemnastolatków przynajmniej raz w życiu sięgnęło po marihuanę lub haszysz. 4,2% uczniów trzecich klas polskich gimnazjów i 4,7% uczniów drugich klas szkół wyższego rzędu zażywało w swoim życiu amfetaminę.

Najpopularniejszymi wśród uczniów obu grup substancjami są marihuana i haszysz, drugie miejsce zajmują stosowane bez zaleceń lekarza leki uspokajające i nasenne. Trzecie miejsce należy do substancji wziewnych, dalej pojawiają się leki przeciwbólowe, wspomniana amfetamina, ecstazy, LSD i inne halucynogeny. W przypadku większości substancji rozpowszechnienie eksperymentowania jest wśród starszej młodzieży podobne lub trochę wyższe niż w młodszej grupie. Jedynie do doświadczeń z substancjami wziewnymi częściej przyznaje się młodzież ze szkół gimnazjalnych.

Należy zwrócić uwagę na bardzo niskie, oscylujące wokół 2% rozpowszechnienie eksperymentowania z narkotykami w zastrzykach. Niepokój jednak budzi dość znaczny odsetek młodzieży sięgającej po alkohol w połączeniu z lekami (5,3% w młodszej grupie i 6,9% w starszej) oraz jeszcze większy z przetworami konopi używanymi łącznie z alkoholem (odpowiednio 12,1% i 24,1%). Łączne przyjmowanie różnych substancji jest szczególnie niebezpieczne ze względu na ryzyko szkód zdrowotnych wzmacniane przez efekt możliwej interakcji między substancjami.

W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem marihuany lub haszyszu używało 16,7% uczniów z młodszej grupy i 29,6% ze starszej. Substancje wziewne w tym okresie używało 4,5% gimnazjalistów i 2,1% uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych, zaś ecstazy 2,3 % uczniów z pierwszej grupy i 3,6% - z drugiej.

Analizując odpowiedzi młodzieży dotyczące używania narkotyków w ciągu ostatnich 30 dni przyjąć można, że 9,0% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,1% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używa marihuany lub haszyszu co najmniej raz w miesiącu. Analogiczne odsetki dla substancji wziewnych wynoszą – 2,3% u gimnazjalistów oraz 1,1% u uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Z powodu używania marihuany lub haszyszu 4,0% badanych z młodszej grupy oraz 4,1% starszej chociaż raz w czasie ostatnich 12 miesięcy nie poszło do szkoły lub spóźniło się do niej. Często odczuwana potrzeba palenia marihuany pojawiła się u 3,7% badanych z młodszej grupy oraz 4,4% ze starszej.

Odnosząc się do badań z roku 2015 zauważyć można stabilizację bądź spadki w odniesieniu do wszystkich rodzajów substancji psychoaktywnych, co jest zjawiskiem zdecydowanie pozytywnym. Zaznaczyć jednak trzeba, że badania wskazują też na niepokojące sygnały. Po pierwsze obserwujemy długotrwały trend spadkowy przekonań o ryzyku związanym z paleniem marihuany lub haszyszu, a po drugie nadal utrzymuje się przewaga oczekiwań pozytywnych konsekwencji używania nad antycypacjami konsekwencji negatywnych.

Na koniec warto wspomnieć jeszcze o kolejnym pozytywnym zjawisku, a mianowicie danych dotyczących zażywania dopalaczy. Zauważyć można tutaj zarówno tendencje spadkowe, jak i wzrost przekonań o ryzyku związanym z używaniem tych substancji, nie tylko w sposób regularny, ale także na poziomie eksperymentowania. Trzeba dodać, iż wskaźniki dostępności tych substancji także weszły w trend spadkowy.

Rozdział 2

Charakterystyka gminy Buczkowice pod kątem nadużywania alkoholu oraz używania środków odurzających

Gmina Buczkowice – wg stanu na dzień 30 września 2021 r. – liczy 10958 mieszkańców (5.325 – mężczyzn, 5.633 – kobiet), z czego:

-Buczkowice – 4.359 (2.087 mężczyzn, 2.272 kobiet),

¹⁵⁾J. Sierosławski, Używanie alkoholu i narkotyków przez uczniów i młodzież szkolną, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Warszawa 2020

- Godziszka – 2.304 (1.147 mężczyzn, 1.157 kobiet),
- Kalna – 940 (459 mężczyzn, 481 kobiet),
- Rybarzowice – 3.355 (1.632 mężczyzn, 1.723 kobiet).

W stosunku do stanu na dzień 30 września 2020 r. nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców gminy o 47 (zmniejszyła się liczba mieszkańców: Buczkowice o 19 osób, Godziszki o 17 osób, Rybarzowice o 30 osób, natomiast wzrosła liczba mieszkańców miejscowości Kalna o 19 osób).

W okresie trzech kwartałów 2021 roku:

- 1) w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej przebywało 36 osób doprowadzonych z terenu gminy Buczkowice (w tym: 31 mężczyzn, 5 kobiet, 0 nieletnich) – w analogicznym okresie roku 2020 było to 38 osób doprowadzonych z terenu gminy Buczkowice (w tym: 35 mężczyzn, 3 kobiety, 0 nieletnich), natomiast przez okres całego roku 2020 doprowadzono 48 osób z terenu Gminy Buczkowice;
- 2) do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Buczkowicach wpłynęło 10 „Niebieskich Kart” – w analogicznym okresie roku 2019 wpłynęło ich 8;
- 3) na dzień 30 września 2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej było zarejestrowanych ogółem 217 bezrobotnych (w tym 121 mężczyzn i 136 kobiet), z czego z prawem do zasiłku 33 osób (w tym 22 mężczyzn i 11 kobiet) – w analogicznym okresie roku 2020 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej było zarejestrowanych ogółem 232 bezrobotnych (w tym 99 mężczyzn i 133 kobiet), z czego z prawem do zasiłku 49 osób (w tym 22 mężczyzn i 27 kobiety);
- 4) 114 rodzin (161 osoby) było objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczkowicach, według szacowań pracowników socjalnych 3 z ogółu tych rodzin dotknięte są problemem alkoholowym – w analogicznym okresie roku 2020 było to 100 rodzin (184 osoby) z czego 3 dotknięte były problemem alkoholowym;
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - wszczęła 1 postępowanie w przedmiocie wyjaśnienia okoliczności wskazujących na nadużywanie alkoholu – w analogicznym okresie roku 2020 także wszczęto 12 postępowań (w całym roku 2020 - 12),
  - skierowała 7 wezwań w stosunku do 6 osób (dotyczy to również osób zgłoszonych do Komisji w roku ubiegłym) do stawienia się w punkcie konsultacyjno-informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym – zgłosiły się 4 osoby, ogółem w punkcie przeprowadzono około 15 rozmów w przedmiocie nadużywania alkoholu (w tym uzależnienia) oraz przemocy w rodzinie, pomagano w przygotowaniu różnych pism procesowych – w analogicznym okresie roku 2020 skierowano 22 wezwania do 13 osób, zgłosiło się 5 osób, ogółem przeprowadzono około 40 rozmów (w całym roku 2020 skierowano 26 wezwań w odniesieniu do 15 osób, zgłosiło się 11),
  - skierowała 5 osób do biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia – żadna z osób nie zgłosiła się – w analogicznym okresie roku 2020 skierowano do biegłego 8 osób, zgłosiły się 4, w odniesieniu do 3 stwierdzono występowanie uzależnienia od alkoholu (w całym roku 2020 skierowano 8 osób zgłosiły się 4, w odniesieniu do 3 stwierdzono występowanie uzależnienia od alkoholu),
  - w odniesieniu do 9 osób skierowała wnioski do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego – w analogicznym okresie roku 2020 skierowała w 4 wnioski (w całym roku 2020 skierowano 4 wnioski);
- 6) w dwóch placówkach leczenia uzależnień, które znajdują się w Bielsku-Białej 48 osób realizowało terapię odwykową (dotyczy osób uzależnionych oraz współuzależnionych) – w analogicznym okresie roku 2020 w dwóch placówkach leczenia uzależnień, które znajdują się w Bielsku-Białej 31 osoby realizowały terapię odwykową (dotyczy osób uzależnionych oraz współuzależnionych);
- 7) według informacji przesłanej przez Komisariat Policji w Szczyrku na terenie gminy Buczkowice:
  - przeprowadzono interwencje w miejscach publicznych dotyczących spożywania alkoholu – 7,
  - interwencje domowe z udziałem osób nietrzeźwych – 76,
  - zatrzymano nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi – 3,
  - sporządzono „Niebieskie Karty” – 5,

-doprowadzono do wytrzeźwienia w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom alkoholowym w Bielsku-Białej – 22 osoby,

-prowadzono postępowania przygotowawcze w związku z art. 207 §1 (przemoc w rodzinie) – 6.

Opisanych danych nie porównano z danymi za lata poprzednie, gdyż zostały przesłane w innej szczegółowości niż w latach poprzednich.

Na dzień 30 września 2020 roku na terenie gminy Buczkowice działało 25 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z czego:

- 1) 19 z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem;
- 2) 6 z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży.

Porównując do stanu na dzień 30 września 2020 r. liczba punktów nie uległa zmianie.

Jeżeli chodzi o rodzaje zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych to według stanu na dzień 30 września 2021 r. jest wydanych łącznie 68 zezwoleń z czego: zezwoleń typu A – 24, zezwoleń typu B – 23, zezwoleń typu C – 21, z czego z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży – 13 (A – 6, B – 4, C – 3) z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży – 55 (A – 18, B – 19, C – 18).

Według stanu na dzień 30 września 2020 r. było wydanych łącznie 68, z czego: zezwoleń typu A – 24, zezwoleń typu B – 23, zezwoleń typu C – 21, z czego z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży – 13, z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży – 55. Czyli liczba wydanych zezwoleń w odniesieniu do roku 2020 nie uległa zmianie.

Celem określenia nasilenia problemów związanych z zażywaniem narkotyków corocznie zasięga się informacji policji. W roku 2016 na terenie działania Komendy Policji w Bielsku-Białej wszczęto 196 postępowań z zakresu przestępstw „narkotykowych” wobec 212 podejrzanych i stwierdzono 482 przestępstwa, w roku 2017 postępowań było 210, przestępstw 417, a podejrzanych 206, w roku 2018 postępowań było 179, przestępstw 316, a podejrzanych 167, w roku 2019 postępowań było 210, przestępstw 278, a podejrzanych 164, natomiast w okresie trzech kwartałów roku 2020 wszczęto 150 postępowań wobec 153 podejrzanych, stwierdzono 240 przestępstw.

Na terenie objętym zakresem działalności Komisariatu Policji w Szczyrku stwierdzono z kolei:

·w roku 2015 – 7 przestępstw (w tym: 1 – udzielanie innej osobie środka odurzającego, nakłanianie do użycia środka, 3 – udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej – handel, 3 – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych),

·w roku 2016 – 15 przestępstw (w tym: 1 – wprowadzanie do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub słomy makowej, uczestniczenie w obrocie, 3 – udzielanie innej osobie środka odurzającego, nakłanianie do użycia środka, 10 – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych, 1 – nielegalna uprawa maku, konopi lub krzewu koki),

·w roku 2017 – 26 przestępstw (w tym: 1 – wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych albo przetwarzanie słomy makowej, 1 – dotyczący niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania, przerobu lub konsumpcji środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych, 1 – udzielanie innej osobie środka odurzającego, nakłanianie do użycia środka, 6 – udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej – handel, 16 – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych, 1 – nielegalna uprawa maku, konopi lub krzewu koki),

·w roku 2018 r. – 27 przestępstw (w tym: 1 – udzielanie innej osobie środka odurzającego, nakłanianie do użycia środka, 12 – udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej – handel, 14 – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych),

·w roku 2019 r. – 20 przestępstw (w tym: 3 – udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, 6 – handel, 11 – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych),

·do 30 września 2020 r. – 10 przestępstw (w tym: 1 – handel, 8 – posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych, 1 – uprawa konopi).

Według informacji otrzymanych z Komisariatu Policji w Szczyrku w roku 2021 r. na terenie gminy Buczkowice: zatrzymano 2 osoby kierujące pod wpływem środków odurzających, zatrzymano 2 osoby w związku z posiadaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Początkiem roku 2018 we wszystkich szkołach gminy Buczkowice przeprowadzono badanie młodzieży pod kątem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

352 uczniów klas szóstych i siódmych oraz pierwszych i drugich gimnazjum wypełniało składającą się z 13 pytań ankietę. 3% z nich (11 osób) przyznało się do sięgnięcia w swoim życiu po narkotyki (jeden, dwa, trzy lub kilka razy), przy czym jedyną wskazaną substancją była tutaj marihuana, a wiek inicjacji oscylował pomiędzy 12 a 14 rokiem życia. 21% (59) spośród przebadanych uczniów spotkało się z propozycją zażycia narkotyku, a 3% zadeklarowało, że gdyby ktoś zaproponował mu zażycie nieznanej substancji to by skorzystało z propozycji. 19% ankietowanych uważa, że uczniowie z ich szkoły zażywają narkotyki, a 30% uważa, że można się w nie zaopatrzyć w ich miejscowości, przy czym 14% uczniów deklaruje, że wie, w jaki sposób można je zdobyć.

Ankieta badała również wiedzę młodzieży na temat zagrożeń związanych z narkotykami. 34% spośród przebadanych osób deklaruje wystarczający poziom wiedzy w tej kwestii, przy czym 84% uważa, że zażywanie narkotyków szkodzi zdrowiu i rozwojowi młodych ludzi, a 59% twierdzi, że nie da się ich „bezpiecznie” używać. 70% spośród przebadanych uczniów deklaruje, że wie, gdzie może uzyskać pomoc w przypadku problemów z narkotykami. Niestety 7% przebadanych uczniów uważa, że zażywanie narkotyków od czasu do czasu jest bezpieczne i nie spowoduje uzależnienia, a 17% jest zdania, że są narkotyki, które można zażywać bezpiecznie i bez konsekwencji.

Porównując te badania z przeprowadzonymi w roku 2014 zauważyć można nieznaczny spadek uczniów przyznających się do zażywania narkotyków (było to 5%) oraz wzrost liczby uczniów, którzy wiedzą, gdzie można zaopatrzyć się w narkotyki (poprzednio 8%). Pozostałe dane są jeszcze bardziej zbieżne.

Wśród przyczyn sięgania po narkotyki uczniowie wskazują przede wszystkim na chęć poprawienia sobie samopoczucia, oderwania się od problemów oraz zaimponowania kolegom czy zaspokojenia ciekawości. Jednocześnie, co jest tutaj pozytywnym sygnałem, 85% uczniów z terenu gminy ma świadomość, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, we wszystkich szkołach podstawowych gminy Buczkowice przeprowadzono w 2021 roku diagnozę w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych (...).

Każda ze szkół przeprowadziła tę diagnozę innymi narzędziami badawczymi, a ich wyniki stanowiły – zgodnie ze wspomnianym rozporządzeniem - podstawę do zaplanowania działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych w poszczególnych placówkach.

Badaniami objęto uczniów klas starszych szkół podstawowych oraz rodziców uczniów i nauczycieli.

Zbiorcze opracowanie wyników nie jest możliwe z uwagi na wspomnianą odmienną narzędzi badawczych oraz wyodrębnienie różnych czynników ryzyka i chroniących. Wszystkie szkoły, w ramach diagnozy mocno skupiły się na konsekwencjach pandemii COVID19, w tym przede wszystkim wielomiesięcznej nauce zdalnej i powrocie do szkół oraz poczuciu bezpieczeństwa uczniów.

Wyniki tych badań przedstawiają się bardzo różnie w poszczególnych placówkach - nawet przy podobnie sformułowanych pytaniach. Często pojawiają się negatywne konsekwencje nauki zdalnej i większe bądź mniejsze problemy związane z powrotem do szkoły. Dzieci stresowały się konsekwencjami zaległości, które pojawiły się w trakcie przebywania w domu, ale również powrotem do normalnego funkcjonowania w grupie rówieśniczej - choć to drugie dla większości było jednak również powodem do zadowolenia.

Diagnoza wykazała, że zdecydowana większość uczniów w gminie ma oparcie w rodzinie, nauczycielach i kolegach w szkole - niestety, są też osoby, które nie czują takiego oparcia - w różnej liczbie w zależności od szkół. Problemem w placówkach jest też przemoc słowna i - sporadycznie - fizyczna, co przenosi się na

obniżone poczucie bezpieczeństwa u dzieci. W jednej ze szkół głównym problemem jest, zdaniem rodziców uczniów, zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania.

Dwie z czterech szkół gminy w ramach diagnozy zbadały również sięganie przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne. W jednej z nich 7% uczniów wskazało, że sięga po papierosy i alkohol, w drugiej do papierosów przyznał się 1% uczniów, a do alkoholu 2% (jednorazowy kontakt zadeklarowało tutaj odpowiednio 10 i 14% uczniów). Pojedyncze osoby w obu szkołach przyznały się również do kontaktu z innymi substancjami psychoaktywnymi.

Na podstawie przeprowadzonych badań poszczególne szkoły wskazały najistotniejsze czynniki chroniące i czynniki ryzyka środowiska szkolnego oraz zaplanowały adekwatne działania w szkolnych programach wychowawczo-profilaktycznych.

Rozdział 3

Zasoby lokalne wykorzystywane przez Urząd Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań mających na celu profilaktykę oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii

Skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w społecznościach gminnych wymaga przede wszystkim maksymalnego wykorzystania potencjału tkwiącego w środowisku lokalnym. Mając ten fakt na uwadze, Urząd Gminy Buczkowice corocznie angażuje do współpracy te jednostki istniejące na terenie gminy Buczkowice, które z uwagi na swoją działalność, mają możliwość przyczynienia się do większej skuteczności przedmiotowych działań.

Wykaz tych jednostek oraz ich zadania związane z realizacją GPPiRPAoPN przedstawia poniższa tabela.

Wykaz jednostek działających na terenie gminy Buczkowice, z którymi Urząd Gminy współpracuje w celu prowadzenia działań profilaktycznych, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Lp.	Jednostka	Zadania
1	Szkoły istniejące na terenie gminy (w każdej miejscowości jest szkoła podstawowa – łącznie mamy cztery szkoły podstawowe).	<p>Realizowanie w ramach programów profilaktyczno-wychowawczych zadań określonych w GPPiRPAoPN – w tym zapewnianie dzieciom alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego, oraz - poprzez pomaganie im w nauce – przyczynianie się do zmniejszenia szkód spowodowanych dorastaniem dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej – w tym dotkniętej problemem alkoholowym.</p> <p>Wspomaganie GKRPA w zakresie diagnozowania społeczności lokalnej pod kątem występowania zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu i innych zachowań ryzykownych.</p> <p>Diagnoza w zakresie występujących w szkole czynników ryzyka i czynników chroniących z uwzględnieniem zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków.</p> <p>Organizowanie i współorganizowanie szkoleń w przedmiotowym zakresie dla rodziców uczniów.</p> <p>Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona wobec uczniów, rodziców i pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii – w tym realizowanie działań o potwierdzonej skuteczności lub opartych na naukowych podstawach (programy rekomendowane).</p> <p>Realizacja innych zadań określonych w GPPiRPAoPN, które są skierowane do uczniów szkół.</p>
2	Gminny Ośrodek Kultury	<p>Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży; prowadzenie świetlic środowiskowych, w ramach których odbywają się zajęcia profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży, szczególnie pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, realizacja zajęć profilaktyczno-wychowawczych (w formie zajęć sportowych) oraz organizowanie imprez profilaktyczno-wychowawczych.</p>

3	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym uzależnieniem od alkoholu (lub problemem alkoholowym), osobom uzależnionym (lub mającym problem alkoholowy), rodzinom osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, dotkniętych ubóstwem; podejmowanie interwencji mających na celu uchronić osoby współuzależnione (a w szczególności dzieci) przed skutkami problemów alkoholowych oraz przemocą; motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia terapii oraz współpraca z GKRPA w zakresie podejmowania działań mających doprowadzić do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu; zobowiązanie nadużywających alkoholu klientów do poprawy swojej sytuacji życiowej.</p> <p>Prowadzenie dyżurów psychoterapeuty i psychologa. Realizacja zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.</p>
4	Zespół Interdyscyplinarny (ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)	<p>Realizacja działań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współdziałanie z GKRPA w przypadkach dotyczących przemocy w rodzinie, gdzie pojawia się problem alkoholowy.</p>
5	Policja (Komisariat Policji w Szczyrku)	<p>Podejmowanie i prowadzenie działań mających na celu: wykrycie popełnianych przestępstw i wykroczeń związanych z nieprzestrzeganiem zasad obrotu napojami alkoholowymi oraz przestępstw i wykroczeń opisanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, przypadków przemocy w rodzinie i doprowadzenie do ukarania sprawców ww. czynów. Współpraca z GKRPA w zakresie podejmowania działań mających doprowadzić do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu; oddziaływania profilaktyczne ukierunkowane na dzieci i młodzież z zakresu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.</p>
6	Stowarzyszenia trzeźwościowe i inne wspólnoty o podobnych cechach	<p>Udzielanie wsparcia osobom leczącym się z choroby alkoholowej oraz motywowanie osób, które zakończyły leczenie do wytrwania w trzeźwości.</p>
7	Osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania.	<p>Prowadzenie oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych ukierunkowanych na dzieci, młodzież i dorosłych; organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży; udzielanie wsparcia członkom rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, motywowanie ich do podjęcia działań mających na celu zmianę swojej sytuacji życiowej.</p>
8	SP ZOZ „Gminny Ośrodek Zdrowia w Buczkowicach”	<p>Wdrożenie w podstawowej opiece zdrowotnej procedury wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec pacjentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie. Podejmowanie działań nastawionych na profilaktykę i wczesne wykrywanie chorób rozwijających się na tle nadużywania alkoholu lub zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych; edukowanie w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu - w tym na temat FASD i sięganiem po inne środki odurzające.</p>
9	Funkcjonujące	<p>Organizowanie czasu wolnego dzieciom, młodzieży i dorosłym przez</p>

na terenie gminy podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	stworzenie im możliwości zdrowego i konstruktywnego sposobu spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań przy jednoczesnym prowadzeniu oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych; prowadzenie szeroko rozumianej działalności profilaktycznej, wzmacnianie więzi międzyludzkiej, integrowanie społeczności lokalnej oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
--	---

Rozdział 4

Podmioty pozalokalne współpracujące z Urzędem Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Celem jak najpełniejszej realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii Urząd Gminy współpracuje również z jednostkami spoza terenu gminy Buczkowice. Wykaz i rolę, jaką pełnią te podmioty w podejmowaniu przedmiotowych działań, przedstawia poniższa tabela.

Wykaz jednostek działających poza terenem gminy Buczkowice, z którymi Urząd Gminy współpracuje w celu realizacji zadań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Lp.	Jednostka	Zadania
1	Sądy oraz zespoły kuratorskiej służby sądowej	Orzekanie w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu; prowadzenie nadzoru kuratorskiego nad osobami objętymi opieką GKRPA; współpraca z GKRPA w zakresie wymiany informacji oraz podejmowania działań mających doprowadzić do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.
2	Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej	Dostarczanie informacji nt. nadużywania alkoholu przez osoby zamieszkałe na terenie gminy Buczkowice; podejmowanie działań polegających na rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej w odniesieniu do osób z terenu gminy doprowadzonych do ośrodka.
3	Placówki leczenia i terapii uzależnień	Prowadzenie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych (w zakresie choroby alkoholowej oraz uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych); współpraca z GKRPA w zakresie wymiany informacji dotyczących osób objętych jej opieką.
4	Podmioty prowadzące działania na rzecz pomocy rodzinie, osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu oraz od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, a także dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i ofiarom przemocy w rodzinie	Prowadzenie terapii wobec wymienionych grup osób, udzielanie schronienia dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i ofiarom przemocy w rodzinie. Prowadzenie działalności profilaktyczno-wychowawczej.
5	Indywidualni terapeuci i psychologowie	Prowadzenie grupy pomocowej dla osób nadużywających alkoholu, używających środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, a także udzielanie indywidualnych porad mieszkańcom gminy. Prowadzenie działań wobec uczniów, rodziców i pracowników szkół.

6	Funkcjonujące poza terenem gminy podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	Oddziaływania profilaktyczne ukierunkowane na mieszkańców gminy Buczkowice.
7	Komenda Miejska Policji w Bielsku-Białej	Prowadzenie oddziaływań profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na uczniów placówek oświatowych z terenu gminy oraz ich rodziców. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie dostępności narkotyków na terenie gminy oraz wykrywania i ściganie przestępstw oraz wykroczeń opisanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Rozdział 5

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Ograniczenie spożywania alkoholu przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe.
2. Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej.
3. Ograniczenie szkód społecznych wynikających z picia alkoholu przez dzieci, młodzież i dorosłych (w tym kobiet w ciąży).
4. Zmniejszenie prawdopodobieństwa sięgania przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe po środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne tzw. „dopalacze”.
5. Zwiększenie i urozmaicenie oferty dotyczącej alternatywnych sposobów zagospodarowania czasu wolnego – w szczególności poprzez wspieranie rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży.
6. Poprawa stanu psychosomatycznego mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem problemów wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu.
7. Umożliwienie otrzymania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i dorosłym osobom współzależnym.
8. Motywowanie uzależnionych oraz nadużywających alkoholu mieszkańców gminy do podejmowania działań mających na celu zachowanie trzeźwości oraz wspieranie ich w tym zakresie.
9. Eliminowanie przypadków naruszania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Rozdział 6

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współzależnych oraz osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Metody realizacji zadania:

- 1) współpraca z placówkami leczenia i terapii uzależnień w zakresie wymiany informacji, dofinansowania ponadstandardowych usług z zakresu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych w odniesieniu do mieszkańców gminy;
- 2) prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, w ramach którego udziela się informacji nt. szkodliwości alkoholu oraz mechanizmów i profilaktyki uzależnień wszystkim osobom zainteresowanym, informuje się osoby uzależnione o możliwościach leczenia; podejmuje się również działania mające na celu motywowanie do podjęcia leczenia tych mieszkańców gminy, wobec których zachodzi uzasadnione podejrzenie istnienia choroby alkoholowej, udziela się wsparcia osobom, które zakończyły terapię odwykową;
- 3) realizacja zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
- 4) prowadzenie dyżurów psychoterapeuty i psychologa,
- 5) współpraca z Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej w zakresie przekazywania informacji dotyczących problemów alkoholowych na terenie gminy Buczkowice, a także

realizacji działań polegających na rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej w odniesieniu do osób z terenu gminy doprowadzonych do wytrzeźwienia;

6) wspieranie działalności stowarzyszeń i organizacji społecznych zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom uzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zamieszkałym na terenie gminy Buczkowice;

7) współpraca ze stowarzyszeniami trzeźwościowymi i innymi wspólnotami o tym charakterze;

8) zamieszczanie w prasie lokalnej informacji na temat możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;

9) podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;

10) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

2. Objęcie rodzin dotkniętych chorobą alkoholową pomocą psychospołeczną i prawną, a w szczególności ochroną przed przemocą w rodzinie.

Metody realizacji zadania:

1) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia terapii odwykowej, a w przypadku braku współpracy podejmowanie przez GKRPA działań zmierzających do orzeczenia przez Sąd wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;

2) udzielanie w ramach działalności punktu konsultacyjno-informacyjnego wsparcia, świadczenie pomocy prawnej oraz dostarczanie informacji nt. możliwości poprawy trudnej sytuacji życiowej członków rodzin osób uzależnionych i nadużywających alkoholu (w tym również informowanie o podmiotach zajmujących się szeroko rozumianą pomocą rodzinie);

3) udzielanie informacji odnośnie zagadnień prawnych z zakresu: prawa rodzinnego, karnego, cywilnego i innych – w tym udzielanie pomocy w sporządzaniu pism procesowych;

4) kierowanie wniosków do Policji lub Prokuratury w przypadkach określonych w art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;

5) podejmowanie prób zdiagnozowania rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz działań uświadamiających dzieci i młodzież w przedmiotowej kwestii (w tym możliwości uzyskania pomocy);

6) współpraca z podmiotami zajmującymi się pomocą ofiarom przemocy w rodzinie – w tym Zespołem Interdyscyplinarnym;

7) udzielanie wsparcia finansowego placówkom leczenia i terapii uzależnień oraz innym podmiotom w zakresie prowadzenia terapii dla osób współuzależnionych;

8) inicjowanie i finansowanie oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych oraz socjoterapeutycznych podejmowanych wobec dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub problemami narkomanii, borykających się z różnego rodzaju problemami psychospołecznymi (między innymi w świetlicy środowiskowej, szkołach i podczas wyjazdów wakacyjnych);

9) podejmowanie i finansowanie działań mających na celu integrację wewnętrzną oraz wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach z problemem alkoholowym (między innymi przez organizowanie dzieciom i rodzicom możliwości wspólnego konstruktywnego spędzania czasu wolnego);

10) edukacja dorosłych dotycząca tematyki przemocy w rodzinie oraz zwiększanie świadomości społecznej w tym zakresie poprzez organizowanie tematycznych spotkań i zamieszczanie artykułów w lokalnej prasie oraz kolportowanie ulotek i materiałów informacyjno-edukacyjnych;

11) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Sądem, Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuraturą, parafiami rzymskokatolickimi oraz szkołami (głównie pedagogami szkolnymi) i – w razie potrzeby – innymi podmiotami w przedmiocie przemocy w rodzinie oraz podejmowanie wspólnych działań zmierzających do przeciwdziałania temu zjawisku;

12) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Metody realizacji zadania:

- 1) prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, w ramach którego udziela się członkom rodzin, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 2) w miarę możliwości realizacja dyżuru psychologa;
- 3) zamieszczanie w prasie lokalnej informacji na temat możliwości uzyskania pomocy psychospołecznej i prawnej przez rodziny, w których występują problemy narkomanii;
- 4) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Metody realizacji zadania:

- 1) zbieranie i opracowywanie informacji nt. występowania u dzieci i młodzieży zachowań związanych z piciem alkoholu i zażywaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych – w tym analiza diagnozy w zakresie występujących w szkołach czynników ryzyka i czynników chroniących z uwzględnieniem zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków;
- 2) informowanie, edukowanie oraz szkolenie mieszkańców gminy Buczkowice w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii oraz prowadzenie działalności wychowawczej i zapobiegawczej w odniesieniu do przedmiotowej problematyki w ramach punktu konsultacyjno-informacyjnego;
- 3) podejmowanie działań na rzecz edukowania mieszkańców gminy w zakresie negatywnych skutków spożywania alkoholu, w tym na temat FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych);
- 4) upowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z narkomanią i zasad zapobiegania jej oraz zamieszczanie artykułów dotyczących przedmiotowych kwestii w prasie lokalnej;
- 5) realizacja programów profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholowym i zapobieganie narkomanii dla dzieci i młodzieży, nauczycieli oraz rodziców uczniów placówek oświatowych gminy Buczkowice;
- 6) przeprowadzanie konkursów z zakresu profilaktyki dla młodzieży gminy Buczkowice;
- 7) organizacja gminnych dni profilaktyki (organizacja i przeprowadzanie przeglądów lub konkursów dotyczących spektakli profilaktycznych oraz prezentacje zewnętrznych spektakli profilaktycznych);
- 8) organizacja „Gminnego Dnia Bezpieczeństwa” (akcja mająca na celu uczenie dzieci z klas pierwszych bezpiecznych zachowań);
- 9) realizacja – we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury oraz funkcjonującymi na terenie gminy Buczkowice placówkami oświatowymi – działań profilaktyczno-wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży:
  - a) we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury są realizowane zajęcia profilaktyczno-wychowawcze:
    - zajęcia są uruchamiane na podstawie złożonego przez ośrodek harmonogramu zajęć, poprzez zawarcie umów cywilno-prawnych przez gminę Buczkowice (Urząd Gminy) ze wskazanymi przez ośrodek podmiotami,
    - obowiązki realizatora programu dotyczą sfinansowania kosztów realizacji zajęć, o których mowa wyżej, ich koordynowaniu z resztą działań podejmowanych w ramach programu oraz sprawowania nadzoru nad realizacją zajęć,
    - za prawidłową realizację zajęć odpowiada Dyrektor Ośrodka Kultury – jest on również zobowiązany do przestrzegania zgodności warunków realizacji zajęć z wymogami wynikającymi z innych przepisów (dotyczy to m.in.: przepisów sanitarnych i obowiązków zgłaszania prowadzenia zajęć właściwym organom),

b) we współpracy ze szkołami są realizowane zajęcia profilaktyczno-wychowawcze (w tym programy rekomendowane), w okresach uzgodnionych z realizatorem programu (zarówno okres roku szkolnego jak i ferii zimowych):

- zajęcia profilaktyczno-wychowawcze realizowane w szkołach są uruchamiane na podstawie przedłożonych przez szkoły programów dotyczących zajęć, harmonogramów i planów ich realizacji poprzez zawarcie umów cywilno-prawnych przez gminę Buczkowice (Urząd Gminy) ze wskazanymi przez dyrektora szkoły podmiotami,

- obowiązki realizatora programu dotyczą sfinansowania kosztów realizacji zajęć, o których mowa wyżej, ich koordynowaniu z resztą działań podejmowanych w ramach programu oraz sprawowania nadzoru nad realizacją zajęć,

- za prawidłową realizację zajęć w poszczególnych szkołach odpowiada dyrektor danej placówki – jest on również zobowiązany do przestrzegania zgodności warunków realizacji zajęć z wymogami wynikającymi z innych przepisów (dotyczy to m.in.: przepisów sanitarnych i obowiązków zgłaszania prowadzenia zajęć właściwym organom);

10) podejmowanie i dofinansowanie działań mających na celu połączone z przekazywaniem treści profilaktycznych zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym wyjazdy wakacyjne (współpraca m.in. ze szkołami, parafiami rzymskokatolickimi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego);

11) współpraca ze szkołami w zakresie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej prowadzonej wobec uczniów, rodziców i pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii – w tym realizowanie działań o potwierdzonej skuteczności lub opartych na naukowych podstawach (w miarę potrzeb finansowanie nabywania uprawnień do ich prowadzenia);

12) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży dotyczących zagrożeń oraz szkód wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz nowych substancji psychoaktywnych;

13) upowszechnianie informacji dotyczących dostępu działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych oraz o placówkach leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych oraz nowych substancji psychoaktywnych;

14) podejmowanie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu wobec ludzi dorosłych oraz upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych (w formie ulotek i publikacji) z zakresu problematyki uzależnień;

15) zapobieganie powstawaniu problemów zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu poprzez dofinansowanie działań profilaktycznych mających na celu wczesne wykrywanie chorób rozwijających się na tym tle (współpraca w tym zakresie m.in. z zakładami opieki zdrowotnej z terenu gminy oraz organizacjami działającymi na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej);

16) prowadzenie akcji informacyjnych dla sprzedawców ze szczególnym uwzględnieniem zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim oraz kontrolowanie przestrzegania tych zasad;

17) organizowanie kursów i szkoleń dla osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii mających na celu nabywanie i doskonalenie umiejętności służących prowadzeniu przedmiotowych działań (w miarę możliwości również finansowanie szkoleń);

18) zbieranie i opracowywanie informacji nt. struktury występowania na terenie gminy Buczkowice zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych;

19) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Metody realizacji zadania:

1) wspieranie działań podejmowanych przez osoby fizyczne oraz instytucje i stowarzyszenia statutowo zajmujące się zagadnieniami z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lub przeciwdziałania narkomanii przez udzielanie wsparcia edukacyjnego i lokalowego, a także wspólne organizowanie imprez promujących zdrowy i trzeźwy styl życia;

2) tworzenie swoistej lokalnej koalicji na rzecz trzeźwości przez włączanie w przedmiotowe działania liderów lokalnej społeczności;

3) włączanie podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w wykonywanie przedmiotowych działań, między innymi poprzez zlecenie im do realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – zgodnie z obowiązującymi w tej kwestii przepisami;

4) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13[1] i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Opracowanie oraz realizacja planu kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Do podjęcia ww. interwencji uprawnieni są funkcjonariusze policji, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz upoważnieni przez Wójta Gminy pracownicy Urzędu Gminy Buczkowice.

Do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego uprawniona jest osoba każdorazowo upoważniona przez Wójta Gminy Buczkowice.

Rozdział 7

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

1) pełnienie funkcji inicjującej oraz opiniodawczej wobec działań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;

2) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badanie do biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia (w sytuacjach określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) oraz – w uzasadnionych przypadkach – kierowanie do sądu wniosków o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;

3) opiniowanie wniosków dotyczących wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji (członkowi Komisji – w tym również Zastępcy Przewodniczącego – 116,00 zł brutto, Przewodniczącemu Komisji 231,00 zł brutto), które wypłacane jest w oparciu o listę obecności, niezależnie od czasu trwania posiedzenia.

Na czynności inne niż udział w posiedzeniach Komisji, a wynikające z realizacji GPPiRPAoPN (np. praca w punkcie konsultacyjno-informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym, prowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych realizowanych w poszczególnych szkołach) mogą być z członkami Komisji spisane odrębne umowy.

Rozdział 8

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są wpływy z opłat:

1) za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 11 (1) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „korkowe”,

2) z tytułu wprowadzonego podatku od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml – art. 9 (2) ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „podatek od małpek”.

Łączny koszt jego realizacji na rok 2022 wynosi 210.000,00 zł. Szczegóły dotyczące finansowania Programu są określone w części II – Plan Finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

CZĘŚĆ DRUGA

PLAN FINANSOWY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI i ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Wprowadzenie do planu finansowego.

Mając na względzie zarówno prawidłową realizację Programu jak i jego efektywność (która w dużej mierze zależy od ilości godzin poszczególnych zajęć i działań) poniżej ustala się wysokość wynagrodzeń za niektóre działania w ramach GPPiRPAoPN (określone w II „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”):

1) praca w punkcie konsultacyjno-informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym: 35,00 zł brutto za godzinę;

2) zajęcia profilaktyczno-wychowawcze – 30,00 zł brutto za godzinę – dotyczy to zajęć realizowanych:

- pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury;
- w placówkach oświatowych.

**Plan finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii**

Lp.	Podjęmowane działania	Koszt w zł
I	Przeciwdziałanie narkomanii, w tym:	16.000
1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym: pokrywanie kosztów realizacji programów profilaktycznych, w szczególności programów rekomendowanych, kosztów organizacji przeglądów spektakli lub prezentacji spektakli profilaktycznych, koszty organizacji konkursów oraz innych działań.	16.000
II	Przeciwdziałanie alkoholizmowi, w tym:	194.000
1.	<i>Ze środków pochodzących z opłat o których mowa w art. 11[1] w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:</i>	164.000
1)	Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	12.056
2)	Koszt pracy w punkcie konsultacyjno-informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym.	2.100
3)	Opłaty sądowe dotyczące prowadzenia spraw o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.	1.500
4)	Wynagrodzenie biegłych za przeprowadzanie badań i sporządzanie na tej podstawie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	4.000
5)	Dofinansowanie działań profilaktyczno-wychowawczych podejmowanych we współpracy ze szkołami – na zasadach określonych w programie: W tym: -zajęcia profilaktyczno-wychowawcze realizowane w trakcie roku szkolnego jak i podczas ferii – łącznie w wymiarze 620 godzin (podział godzin na poszczególne szkoły zawiera poniższa tabela) – 18.600 zł; -organizacja imprez profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz zakup materiałów, sprzętu oraz usług na potrzeby realizacji ww. zajęć profilaktyczno-wychowawczych – 6.000 zł.	24.600
6)	Działalność profilaktyczno-wychowawcza realizowana we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Buczkowicach polegająca na organizowaniu dzieciom i młodzieży sposobu spędzania czasu wolnego połączonego z realizacją treści profilaktycznych. W tym: -realizacja zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych w szczególności w formie: świetlicy środowiskowej, zajęć sportowych w formie piłki siatkowej, zajęć sportowych skierowanych do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu gminy lub innego rodzaju zajęć – 20.640 zł; -organizacja imprez profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz zakup materiałów, sprzętu oraz usług na potrzeby realizacji ww. zajęć profilaktyczno-wychowawczych – 5.060 zł; -zakup miejsc dla dzieci na organizowanej przez GOK półkolonii – 19.200 zł.	44.900
7)	Zlecenie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizacji zadań publicznych gminy Buczkowice z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym (w tym poprzez organizowanie – połączonych z przekazywaniem treści profilaktycznych – pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży).	62.000
8)	Zakup materiałów lub usług na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i realizacji programu – w tym w miarę potrzeb i środków doposażenie pomieszczeń wykorzystywanych na potrzeby realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów	12.844

	Alkoholowych. Koszty przeprowadzania badań i diagnozy uzależnień na terenie gminy Buczkowice lub udziału w kampaniach profilaktycznych.	
2	<i>Ze środków Środki pochodzące z opłat o których mowa w art. 9[2] w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „podatek od małpek”:</i>	30.000
1)	Dofinansowanie działalności placówek leczenia i terapii uzależnień (w ramach ich ponadstandardowej działalności wobec mieszkańców gminy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych) oraz partycypacja w kosztach pobytu osób uzależnionych i współuzależnionych na ponadstandardowych, „wyjazdowych” sesjach terapeutycznych.	13.000
2)	Podejmowanie we współpracy z GOPS działań ukierunkowanych na niesienie pomocy rodzinom borykającym się z różnego rodzaju problemami psychospołecznymi, w tym m.in. realizacja działań socjoterapeutycznych, psychoterapeutycznych, dotyczących przeciwdziałania przemocy.	12.000
3)	Koszty szkoleń dla osób uczestniczących w realizacji programu.	5.000
Razem		210.000

Rozdział godzin przeznaczonych na zajęcia profilaktyczno-wychowawcze w ramach GPPiRPAoPN (w części dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi) gminy Buczkowice na rok 2022 realizowanych w poszczególnych placówkach oświatowych.

	Wskazanie szkoły	Rozdział	
		Liczba godzin	Kwota w zł
1.	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Buczkowicach	210	6.300
2.	Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Godziszce	150	4.500
3.	Szkoła Podstawowa im. Jerzego Kukuczki w Kalnej	110	3.300
4.	Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Rybarzowicach	150	4.500
5.	Razem	620	18.600

UZASADNIENIE

Wydatki na realizację GPPiRPAoPN zaplanowano w kwocie 210.000,00 zł. Na opisaną kwotę składają się środki pochodzące z dwóch źródeł:

- 1) wpływ z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 11 (1) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „korkowe”,
- 2) wpływ z tytułu wprowadzonego podatku od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml – art. 9 (2) ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „podatek od małpek”.

Wpływ z pierwszego źródła został zaplanowany na poziomie nieco większym, niż faktyczny wpływ z opłat w roku bieżącym (według stanu na dzień 14 października 2021 r., po uiszczeniu 3 raty: 177.508,10 zł - zakłada się wyższy niż w roku bieżącym wpływ w związku z pojawieniem się nowego „dużego” punktu sprzedaży).

Jeżeli chodzi o wpływ z drugiego wskazanego powyżej źródła, został zaplanowany na poziomie 30.000,00 zł. W roku bieżącym po raz pierwszy gminy otrzymały ww. opłatę. Była to w naszym przypadku kwota w wysokości 17.495,89 zł, przekazana w sierpniu (proporcjonalnie do wpływów uzyskanych przez gminy za I i II kwartał z opłat, o których mowa w art. 11 [1]). Od roku 2022 gminy będą otrzymywały dwie wpłaty: w kwietniu (proporcjonalnie do wpływów uzyskanych przez gminy za III i IV kwartał roku ubiegłego z opłat, o których mowa w art. 11 [1]) oraz w sierpniu (od wpływów za I i II kwartał roku bieżącego). Kwotę tę wprowadzono w planie finansowym do części odnoszącej się do przeciwdziałania alkoholizmowi, gdzie została wyodrębniona na potrzeby sprawozdawczości jaka będzie jej dotyczyć. Omawiane środki mogą być wykorzystane na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, czyli zadania które są wpisane w program w części dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi.

Łącznie na realizację programu zaplanowano kwotę 210.000,00 zł; z czego na:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi – 194.000,00 zł (w tym 30.000,00 zł – tzw. „podatek od małpek”),
- przeciwdziałanie narkomanii – 16.000,00 zł.

Wyodrębnienie środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi i przeciwdziałanie narkomanii jest konieczne ze względu na klasyfikację budżetową.

Zakłada się wzrost wynagrodzeń dla członków Komisji, czyli za udział w posiedzeniu:

- o kwotę 31,00 zł brutto Przewodniczący (do kwoty 231,00 zł brutto – co da 200,00 zł netto),
- o kwotę 16,00 zł brutto członek Komisji (do kwoty 116,00 zł brutto – co da 100,00 zł netto).

Na czynności inne niż udział w posiedzeniach Komisji, a wynikające z realizacji GPPiRPAoPN (np. praca w punkcie konsultacyjno-informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym, prowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych realizowanych w poszczególnych szkołach) mogą być z członkami Komisji spisane odrębne umowy.

Jerzy Kanik, Pełnomocnik Wójta Gminy ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ewa Matera, inspektor Referatu Ogólno-Organizacyjnego Urzędu Gminy Buczkowice